

van gebeurde naar oud recept.

- a/ *Veratrum album* (Lat.) - Witte nieswortel (Ned.) - *Ellébore blanc* (Fr.).
‘Ghesoden met looghe (oft zeep) doodt witte nieswortel de luysen en de neten’
- Dodoens 1644⁽³⁾.
- b/ *Sabadilla officinarum* (Lat.) - Luiskruid (Ned.) - *Cévadille* (Fr.).
‘Plant waarvan het zaad gebruikt wordt om het ongedierte van het hoofd te verdrijven’ - Kuipers⁽⁴⁾.
- c/ *Quassia amara* (Lat.) - Bitterhout, vlieghout (Ned.) - Quassie (Fr.)⁽⁵⁾.

Deze bestanddelen, samen gemengd, werden een tijdlang in sterke azijn gezet en nadien gefilterd.

Dit preparaat was een afdoend middel tegen luizen maar vernietigde tegelijk de neten.

In de periode na wereldoorlog I - 1914-1918 - kende dit antiluzenmiddel een nog ongehoord succes. Ook de benaming was sprekend: ‘Keizer Willems Luizenwater’. Op het etiket van het produkt stond een soldatenhelm (de helm van Keizer Willem?) met een haardos goed voorzien met luizen. Later werd het ‘Willems Luizewater’. De helm op het etiket werd weggelaten. De Pruis was weg, dus ook zijn helm.

G. Vlieghe-Steps

Processiespel van de Drie Levenden en de Drie Doden Nieuwpoort 1413-1431

- Ter aanvulling van de mededeling in Biekorf 1975-76, p. 104. Niet Veurne maar Nieuwpoort bewaart het oudste getuigenis van dit processiespel in zijn stadsrekeningen. Hier volgen chronologisch de uitgaafposten van Nieuwpoort.

1413. - Jan Moenine van makene 3. cledekens omme te drie dode, 20 sc.
(Sakramentsprocessie).

1425. - ‘Ghesellen’ van Nieuwpoort (die ook spelen in de Paasdagen) spelen op Sakramentsdag (Corpus Christi) ‘het exempel van de drie levenden en de drie doden’.

1428. - Processiespelen op Sakramentsdag: de ‘ghesellen’ spelen de legende van Sinte Steven; de Drie Levendenden en de Drie doden; de Passie ofte Crucifixie (dit spel werd voor het eerst gespeeld in de processie van 1425).

1430. - De hoofden (maskers) van de Drie Levenden en de Drie Doden worden hersteld door Samson Sceede.

1431. - De drie processiespelen zoals in 1428.

- Nieuportsch Jaarboekje XIII, 1878, p. 45, 54, 59; XVI, 1878, p. 58.

- In Veurne werd het spel gespeeld in de H. Kruisommegang (in 1429 en vroeger) en is er maar in 1822 uit weggebleven.

A.V.

(3) L. Vandenbussche, apotheker, Menen, 1955 - Eigen beheer, Hoge weg 14, Menen, nr. 2624, p. 579

(4) Id., nr. 2212, p. 497.

(5) Id., nr. 2111, p. 472